

Prima instanță: M. Moraru

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî, Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală și Petru Moraru

examinînd recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni,

în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății pe Acțiuni „Avînt”, la cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”, privind separarea bunurilor din masa debitoare,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2015, prin care cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”, privind separarea bunurilor din masa debitoare a fost admisă.

A C O N S T A T A T:

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 01 octombrie 1998 a fost intentat procesul de insolabilitate în privința Societății pe Acțiuni „Avînt”.

Prin încheierea Curții de Apel Economice din 24 februarie 2011, s-a dispus încetarea procedurii planului de reorganizare a Societății pe Acțiuni „Avînt”, cu derularea procedurii de lichidare a patrimoniului debitorului, dispunîndu-se ca administrarea și lichidarea masei debitoare să fie executată de către lichidatorul Rabuleac Nistor.

În cadrul procedurii de lichidare, la 16 mai 2013, Societatea pe Acțiuni „Drum-96” a depus în instanța de insolvență o cerere privind separarea bunurilor din masa debitoare.

În motivarea cererii, reprezentantul Societății pe Acțiuni „Drum-96” a invocat faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2013 a fost admis recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Drum-96” a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2012 și hotărârea Judecătorei Economice de Circumscripție din 01 septembrie 2011, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a fost recunoscut dreptul de proprietate a Societății pe Acțiuni „Drum-96” asupra construcțiilor din bd. Dacia, nr. 65, mun. Chișinău, cu numerele cadastrale: 0100120.610.01, 0100120.610.02, 0100120.610.03, 0100120.610.04, 0100120.610.05, 0100120.610.06, 0100120.610.07, 0100120.610.08, 0100120.610.09, 0100120 610 10, 0100120.610.12, 0100120.610.13, 0100120.610.14, 0100120.610.15, 0100120.610.17, 0100120.610.18 și 0100120.610.19.

Consideră Societatea pe Acțiuni „Drum-96” că din cele relatate rezultă faptul că Societatea pe Acțiuni „Avânt” a fost obligată să restituie în natură Societății pe Acțiuni „Drum-96” imobilele nominalizate, amplasate pe o suprafață de 0,95 ha, cu dispunerea evacuării Societății pe Acțiuni „Avânt” în proces de lichidare și a tuturor bunurilor acestuia din imobilele respective.

A mai invocat Societatea pe Acțiuni „Drum-96” că la 19 aprilie 2013 a înregistrat dreptul de proprietate la Oficiul Cadastral Teritorial asupra construcțiilor din bd. Dacia, nr. 65, mun. Chișinău.

Ulterior, la 29 aprilie 2013, Societatea pe Acțiuni „Drum-96” a înaintat lichidatorului Societății pe Acțiuni „Avânt” o cerere prin care a solicitat, până la 13 mai 2013, executarea actului judecătoresc irevocabil prin separarea din masa debitoare a Societății pe Acțiuni „Avânt” a construcțiilor din bd. Dacia, nr. 65, mun. Chișinău, adjudecate în baza deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2013, însă cererea nu a fost satisfăcută.

Solicită Societatea pe Acțiuni „Drum-96” separarea din masa debitoare a Societății pe Acțiuni „Avânt” a construcțiilor din bd. Dacia, nr. 65, mun. Chișinău, cu numerele cadastrale: 0100120.610.01, 0100120.610.02, 0100120.610.03, 0100120.610.04, 0100120.610.05, 0100120.610.06, 0100120.610.07, 0100120.610.08, 0100120.610.09, 0100120 610 10, 0100120.610.12, 0100120.610.13, 0100120.610.14, 0100120.610.15, 0100120.610.17, 0100120.610.18 și 0100120.610.19, cu transmiterea acestora Societății pe Acțiuni „Drum-96”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2015, a fost admisă cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”, privind separarea bunurilor din masa debitoare. S-a dispus separarea din masa debitoare a Societății pe Acțiuni „Avânt” în proces de lichidare, în beneficiul Societății pe Acțiuni „Drum-96” bunurile imobile amplasate pe bd. Dacia, nr. 65, mun. Chișinău, cu numerele cadastrale:

0100120.610.01, 0100120.610.02, 0100120.610.03, 0100120.610.04, 0100120.610.05, 0100120.610.06, 0100120.610.07, 0100120.610.08, 0100120.610.09, 0100120.610.10, 0100120.610.12, 0100120.610.13, 0100120.610.14, 0100120.610.15, 0100120.610.17, 0100120.610.18 și 0100120.610.19.

La 02 iunie 2015, Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, a contestat cu recurs hotărîrea instanței de insolabilitate, solicitînd repunerea în termen, admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2015, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că hotărîrea instanței de insolabilitate este ilegală, deoarece, instanța de judecată nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea problemei ce ține de separarea bunurilor din masa debitoare, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procedural.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin urmare, hotărîrea recurată a fost pronunțată la 02 februarie 2015, iar recursul a fost declarat la 02 iunie 2015, cu omiterea termenului de atac.

La 26 iunie 2015, intimaților a fost expediată copia cererii de recurs.

Ulterior, la 09 iulie 2015, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care intimata Societatea pe Acțiuni „Drum-96” a solicitat respingerea recursului declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni.

La 16 septembrie 2015, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care lichidatorul Societății pe Acțiuni „Avînt” în proces de lichidare, Societatea pe Acțiuni „BTA-26” Glodeni, Societatea pe Acțiuni „DLSC” și Societatea cu Răspundere Limitată „Danrem Trans” au solicitat admiterea recursului și casarea hotărîrii contestate.

Ulterior, la 06 noiembrie 2015, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit o referință suplimentară prin care Societatea pe Acțiuni „Drum-96” s-a expus suplimentar asupra temeiurilor recursului declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, finisînd cu solicitarea de a respinge recursul.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni ca fiind declarat cu omiterea termenului de atac și care urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând încadrarea recursului în termenul de atac stabilit de Lege, consideră oportun de a reitera prevederile art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care statuează expres că hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În acest context, actele pricinii certifică faptul că hotărârea recurată a fost pronunțată la 02 februarie 2015 (f.d. 56-63), fiind plasată în aceeași zi pe pagina oficială de internet a Curții de Apel Chișinău, în astfel de circumstanțe avînd un caracter public.

Prin urmare, în aceste condiții, termenul de contestare cu recurs a hotărîrii sus enunțate, începe să curgă din data de 03 februarie 2015, iar termenul limită de contestare este 18 februarie 2015.

Cu toate acestea, recursul împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2015, a fost declarat, doar la 02 iunie 2015, cu încălcarea termenului legal de contestare (f.d. 185).

De altfel, recurentul prin înaintarea recursului la 02 iunie 2015, și-a exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a recursului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității recursului și în consecință, atrage respingerea recursului ca fiind depus cu omiterea termenului de atac.

Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decît într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Mai mult decît atît, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință față de drepturile procedurale conferite de legislator.

Totodată, părțile interesate în cadrul unui proces, trebuie să urmărească „pas cu pas” desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența Curții Europene.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

În hotărîrea din 03 aprilie 2008 în cauza Ponomaryov contra Ucrainei Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că instanțele urmează să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii de atac, însă ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.

Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a mai statuat că chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În acest sens, instanța de recurs menționează că cerința înaintată de către recurent privind repunerea în termen este neîntemeiată, din care motive urmează a fi respinsă.

În continuare de menționat că potrivit art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) CPC, coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procesual civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni la 02 iunie 2015, este unul tardiv, declarat în afara termenului legal, deoarece art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței statuează expres că hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării, iar din actele pricinii rezultă că hotărârea recurată a fost pronunțată la 02 februarie 2015, recursul fiind declarat numai la 02 iunie 2015.

Totodată, Colegiul specifică faptul că este neîntemeiat argumentul recurentului precum că instanța de insolvență, urma din oficiu să citeze Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, datorită faptului că este creditor chirografar.

Or, procedura de separare a bunurilor din masa debitoare presupune o procedură prin care o totalitate de bunuri ce nu poate fi inclusă în masa debitoare, reieșind din dreptul real sau personal al unui terț, trebuie separate din masa debitoare.

De menționat că reieșind din faptul că recurentul este creditor chirografar al Societății pe Acțiuni „Avînt”, acesta va fi citat din oficiu doar cînd se va atesta legătura și interesul Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni asupra bunurilor debitorului pe care aceasta le deține cu titlu de drept real sau personal.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că recurentul fără motive întemeiate, a depus cererea de recurs în afara termenului legal de contestare,

Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge cererea Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, privind repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2015, pronunțată în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății pe Acțiuni „Avîn”, examinând cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”, privind separarea bunurilor din masa debitoare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Oleg Strenioală

Petru Moraru